

V Bruseli 24. septembra 2018  
(OR. en)

---

Medziinštitucionálne spisy:  
2018/0224(COD)  
2018/0225(COD)

---

12066/2/18  
REV 2

RECH 370  
COMPET 594  
IND 236  
MI 625  
EDUC 317  
TELECOM 277  
ENER 297  
ENV 583  
REGIO 70  
AGRI 415  
TRANS 367  
SAN 264  
CADREFIN 193  
CODEC 1445

#### POZNÁMKA

|               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Od:           | Predsedníctvo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Komu:         | Výbor stálych predstaviteľov/Rada                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Č. dok. Kom.: | 9865/18 + ADD 1                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Predmet:      | <i>Príprava zasadnutia Rady pre konkurencieschopnosť 27. – 28. septembra 2018</i><br><br>Balík Európsky horizont: rámcový program pre výskum a inováciu na roky 2021 – 2027<br><br>a) návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa stanovuje Európsky horizont – rámcový program pre výskum a inováciu a ktorým sa stanovujú jeho pravidlá účasti a šírenia<br><br>b) návrh ROZHODNUTIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa stanovuje špecifický program na vykonávanie programu Európsky horizont – rámcový program pre výskum a inováciu<br><br>– správa o pokroku |

## I. ÚVOD

1. Komisia predložila 7. júna 2018 Rade „balík Európsky horizont“<sup>1</sup>.
2. V porovnaní so súčasným rámcovým programom (Horizont 2020) sa nariadením, ktorým sa stanovuje program Európsky horizont, zlučujú dva právne akty (rámcový program a pravidlá účasti a šírenia) do jedného právneho aktu. Program sa bude zakladať na štruktúre troch pilierov: prvým pilierom týkajúcim sa otvorenej vedy sa zabezpečí pevná kontinuita s programom Horizont 2020 prostredníctvom podpory excelentnej vedy a mobility výskumných pracovníkov a výskumných infraštruktúr. Vo veľkej miere sa bude využívať prístup zdola nahor. Druhý pilier týkajúci sa globálnych výziev a konkurencieschopnosti priemyslu sa bude zaoberať spoločenskými výzvami a priemyselnými technológiami uplatňujúc vo väčšej miere prístup „zhora nadol“, pričom sa zameria na riešenie výziev a využitie príležitostí súvisiacich s politikami Únie a globálnymi politikami a s konkurencieschopnosťou. Popri pravidelných výzvach na predkladanie návrhov bude zavedený obmedzený súbor vysoko viditeľných misií. Tretí pilier týkajúci sa otvorených inovácií sa bude prvom rade zameriavať na rozširovanie prelomových inovácií a inovácií vytvárajúcich trhy zriadením Európskej rady pre inovácie. Opatreniami v tomto pilieri sa podporí aj posilnenie európskych ekosystémov inovácie a pokračovanie podpory Európskeho inovačného a technologického inštitútu (EIT) zo strany Únie.
3. Táto správa o pokroku sa vzťahuje na:
  - a) **nariadenie**, ktorým sa stanovuje program Európsky horizont (vrátane pravidiel účasti a šírenia), ktoré sa vzťahuje na všetky ústredné prvky programu od jeho štruktúry a cieľov až po navrhovaný rozpočet a mechanizmy financovania, európske partnerstvá, misie, otvorený prístup, ako aj prípadné pridruženie krajín k programu Európsky horizont; a na

---

1 9865/18 + ADD 1 – 6, 9870/18 + ADD 1 – 6 + ADD 6 COR 1, 9868/18 + ADD 1 – 2, 9871/18 + ADD 1 – 6.

- b) **špecifický program**, v ktorom sa vymedzuje a rozvíja odôvodnenie plánovaných činností, súvisiacich oblasti intervencie a všeobecný postupy intervencie, ktoré sú špecifické pre každú z priorít rámcového návrhu. Kladie sa tým dôraz aj na implementáciu a implementačné štruktúry (ERC, EIC, EIT), ktoré sú navrhnuté tak, aby splnili stanovené ciele a realizovali plánované akcie.

## **II. SÚČASNÝ STAV**

Počas bulharského predsedníctva (3 zasadnutia) a rakúskeho predsedníctva (11 zasadnutí do 13. 9. 2018) začala pracovná skupina Rady pre výskum so skúmaním návrhov Komisie založených na tematických balíkoch.

Zatiaľ čo na zasadnutiach v júni a júli sa pozornosť zamerala na to, ako Európska komisia predstavila jednotlivé prvky programu Európsky horizont (vrátane jeho posúdenia vplyvu), ako aj súvisiace pripomienky a otázky členských štátov, na zasadnutiach v septembri sa doteraz rokovalo o špecifických otázkach (právne základy, strategické plánovanie, synergie s ERDF, pravidlá účasti).

Ministri zodpovední za výskum sa stretli 17. júla 2018 vo Viedni na neformálnom stretnutí, aby si prvýkrát vymenili názory na návrh, ktorým sa stanovuje program Európsky horizont.

Členské štáty mali okrem toho možnosť poskytnúť písomnú spätnú väzbu k tematickým balíkom návrhu, ktorým sa stanovuje program Európsky horizont, o ktorých sa rokovalo počas júla na technickej úrovni. Na základe vstupov zo strany členských štátov predsedníctvo vypracuje prvý návrh znenia predsedníctva, ktorý bude následne v nadchádzajúcich týždňoch predmetom ďalšieho skúmania a rokovaní.

Hoci väčšina delegácií vo všeobecnosti uvedené návrhy Komisie privítala, počas rokovaní, ako aj v písomných pripomienkach vyjadrili niektoré delegácie obavy v súvislosti s viacerými otázkami. Hlavné otázky a príslušné odôvodnenia sa uvádzajú nižšie:

## 1. VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

- Právne základy: Program Európsky horizont vychádza z hláv „Priemysel“ a „Výskum a technologický rozvoj a kozmický priestor“ (články 173, 182, 183 a 188) ZFEÚ. Vzhľadom na to, že Komisia výrazne podporuje inováciu, navrhla, aby sa špecifický program, ktorým sa vykonáva program Európsky horizont, zakladal na hlavách ZFEÚ „Priemysel“ a „Výskum a technologický rozvoj a kozmický priestor“ (články 173 a 182). Európsky inovačný a technologický inštitút (EIT) sa zriadil v rámci hlavy „Priemysel“ a bude aj naďalej financovaný z finančného príspevku programu Európsky horizont. Návrh výskumného a vzdelávacieho programu Euratomu vychádza z článku 7 Zmluvy o Euratome.
- Keďže to predstavuje odklon od právnych základov navrhnutých pre program Horizont 2020, viaceré členské štáty požiadali počas rokovaní pracovnej skupiny pre výskum v júni 2018 právny servis Rady o stanovisko k právnym základom, ktoré Komisia navrhla v návrhu rozhodnutia o špecifickom programe (článok 173 ods. 3 ZFEÚ a článok 182 ods. 2 ZFEÚ), a osobitne k použitiu článku 173 ods. 3 ZFEÚ ako jedného z dvoch právnych základov uvedeného návrhu.
- Podľa právneho servisu Rady sú právne základy navrhnuté Európskou komisiou pre nariadenie o rámcovom programe primerané, ale rozhodnutie o špecifickom programe by sa malo zakladať len na článku 182 ods. 4. Rozhodnutie o špecifickom programe by sa preto malo prijať podľa mimoriadneho legislatívneho postupu (prijatie po konzultácii s Európskym parlamentom a Európskym hospodárskym a sociálnym výborom).
- Európska komisia 11. septembra 2018 predložila neoficiálny dokument, v ktorom potvrdila svoju voľbu dvojitého právneho základu pre svoj návrh rozhodnutia o špecifickom programe. Vysvetlila dôvody tejto voľby a odpovedala na argumenty, ktoré predložil právny servis Rady. Pracovná skupina pre výskum rokovala o stanovisku právneho servisu Rady a ďalšom možnom smerovaní<sup>2</sup> na zasadnutiach 3. a 13. septembra 2018, na ktorých jasná väčšina členských štátov uviedla, že chcú postupovať podľa stanoviska právneho servisu Rady.

---

2 Na základe dokumentu WK 9744/2018 INIT: Poznámka predsedníctva z 27. augusta 2018 – Ďalšie možné smerovanie so zreteľom na stanovisko právneho servisu Rady k právnym základom programu Európsky horizont.

- Strategické plánovanie: S cieľom implementovať ciele programu Európsky horizont integrovaným spôsobom a umožniť určitú mieru flexibility pri implementácii, sa v návrhu programu Európsky horizont predpokladá proces strategického plánovania, ktorého cieľom je identifikovať spoločné ciele a spoločné oblasti pre činnosti, ako sú napr. partnerstvá a misie. Členské štáty vyjadrili obavy v súvislosti s pripravenosťou konceptu strategického plánovania, najmä pokiaľ ide o formálnu úlohu členských štátov v tomto procese a zahrnuté prvky. Táto otázka bola na programe neformálneho zasadnutia ministrov (pre výskum), ktoré sa konalo 17. júla 2018 vo Viedni. Táto otázka je podrobnejšie rozpracovaná v dokumente ST 12701/18, Podkladová poznámka k strategickému plánovaniu.
- Názvy pilierov: Viacero delegácií požiadalo o zmenu názvov pilierov, najmä piliera 1 „Otvorená veda“ a piliera 3 „Otvorená inovácia“. Dôvodom je, že sa môžu ľahko pomýliť s inými konceptami otvorenej vedy (sprístupňovanie vedeckého výskumu a údajov a ich šírenie, hneď ako sú dostupné, pričom sa použije digitálna a spoločná technológia), ako aj otvorenej inovácie (otvorenie inovačného procesu pre ľudí so skúsenosťami v iných oblastiach, ako je akademická oblasť a veda). Používa ich aj Európska komisia v kontexte výskumu a inovácie a predstavujú kľúčové prvky programu Európsky horizont.
- Úloha malých a stredných podnikov: V súvislosti so zriadením Európskej rady pre inováciu je cieľom návrhu programu Európsky horizont integrovať viacero činností programu Horizont 2020 do činnosti Európskej rady pre inováciu. V rámci Európskej rady pre inováciu sa Komisia chce zamerať na prevratné/prelomové inovácie. Delegácie vyjadrili svoje obavy najprv v súvislosti so skutočnosťou, že sa explicitne nespomína prírastková inovácia: pre mnohé malé a stredné podniky je dôležitou metódou používanou na inováciu a tvorbu nových trhov. Po druhé, vyjadrili obavy aj so zreteľom na absenciu cieleného nástroja pre malé a stredné podniky, ktorý využili v rámci programu Horizont 2020 tisíce malých a stredných podnikov v celej Európe.
- Úloha európskeho priemyslu a kľúčové podporné technológie: V revidovaných opatreniach pre činnosti v rámci programu Európsky horizont sa vo všeobecnosti neuvádzajú ustanovenia pre špecifické činnosti pre priemysel a konkrétne ani pre kľúčové podporné technológie. Členské štáty si želajú, aby priemysel a kľúčové podporné technológie mali viditeľnejšiu pozíciu a aby sa zohľadnila ich zásadná úloha pre európsku konkurencieschopnosť.

- Spoločný výskum: Medzi delegáciami panuje široký konsenzus, že cezhraničné projekty spolupráce financované rámcovým programom tvoria významnú pridanú hodnotu. Preto musí byť takýto typ projektov spolupráce aj naďalej pre program Európsky horizont kľúčový.
- Synergie: V návrhu programu Európsky horizont sa pripisuje veľký význam otázke synergií, a to v rámci jednotlivých prvkov tohto balíka a ešte viac v spojení s ostatnými programami VFR. Delegácie potvrdili dôležitosť synergií. Sú však znepokojené narastajúcou zložitou a dôsledkami, ktoré to má na účinnú koordináciu a vykonávanie politík a na výskumné komunity, ktoré sa usilujú o účasť v programoch. Synergie s EFRR sú mimoriadne dôležité pre mnohé členské štáty, čo je dôvod, prečo predsedníctvo 6. septembra 2018 zorganizovalo osobitný technický seminár.

## 2. NARIADENIE

- Výskum v oblasti obrany: Komisia navrhla, aby sa v rámci programov VFR po roku 2020 zriadil Európsky obranný fond, čo zahŕňa investície do výskumu (popri priestore pre budovanie kapacity). Keďže sa v ZFEÚ uvádza, že na všetky činnosti Únie v oblasti výskumu a technológií by sa mal vzťahovať rámcový program, výskum v oblasti obrany sa zakotvil v programe Európsky horizont (článok 5). Hoci väčšina členských štátov trvá na jasnom oddelení týchto dvoch programov a zdôrazňuje, že je dôležité a potrebné zachovať civilný charakter programu Európsky horizont, právny servis Rady odporúča Rade, aby v nariadení o programe Európsky horizont posilnila odkazy na Európsky obranný fond, aby bolo prepojenie medzi týmito programami jednoznačnejšie. Právny servis Rady sa k tomu vyjadril v ústnej prezentácii na zasadnutí pracovnej skupiny pre výskum 3. septembra 2018.

- Úlohy: Hoci väčšina delegácií privítala myšlienku zaviesť obmedzený počet cielených misií, panovali viaceré obavy v súvislosti s procesom výberu týchto misií a príslušným zapojením členských štátov (prostredníctvom procesu strategického plánovania). Členské štáty nastolili aj otázky o rozdelení rozpočtu z celkového finančného krytia pre klastre, navrhovanom prístupe k portfóliu a novým implementačným štruktúram prostredníctvom výborov pre misie a manažérov misií a o ich príslušných úlohách, autorite a povinnostiach, a to aj v kontexte komitológie.
- Partnerstvá: V návrhu programu Európsky horizont sa predpokladá zjednodušený prístup k partnerstvám, v rámci ktorého existujú tri kategórie partnerstiev, konkrétne *spoluprogramované, spolufinancované a inštitucionalizované partnerstvá*. Toto zjednodušenie a racionalizáciu partnerstiev členské štáty väčšinou privítali, keďže to považujú za postup, ktorý je v súlade so závermi Rady prijatými 1. decembra 2017. Doteraz sa rokovania zamerali na začlenenie partnerstiev ako otázky strategického plánovania, vzťah medzi misiami a partnerstvami a začlenením výsledkov pracovnej skupiny ad hoc v rámci výboru ERAC zameranej na otázku partnerstiev do znenia programu Európsky horizont. Pokiaľ ide o finančné aspekty, vyjadrili sa obavy v súvislosti s i) nejasným celkovým rozpočtovým krytím partnerstiev, ii) nejasným vymedzením pojmu centrálné riadenie, keďže členské štáty jednoznačne uviedli, že nechcú vytvoriť spoločné súbory prostriedkov, iii) ťažkosťami pri posudzovaní materiálnych príspevkov, najmä partnerov z priemyslu, iv) výzvou spočívajúcou v zabezpečení dlhodobých právne záväzných finančných príspevkov od členských štátov, ktorá vyplýva z ich národných rozpočtových cyklov, v) ťažkosťami pri kumulatívnom financovaní z rôznych zdrojov programov EÚ, vi) minimálnou hranicou 50 % účasti členských štátov na inštitucionalizovaných partnerstvách.
- Rozpočet: Doteraz sa neuskutočnili žiadne podrobné rokovania o rozpočte. To isté platí aj pre skorú fázu celkových rokovaní o VFR. Vzhľadom na zavedenie misií a budúce zahrnutie partnerstiev však viaceré delegácie požiadali o podrobnejšie rozčlenenie rozpočtu.

- Medzinárodná spolupráca/pridruženie: Delegácie požiadali o strategický prístup k medzinárodnej spolupráci v celom programe Európsky horizont, rolu pre členské štáty pri rozhodovaní o tom, ktoré krajiny sa majú pridružiť, a väčší dôraz na reciprocitu. Delegácie okrem toho nastolili otázku minimálnych kritérií na oprávnenosť, ako aj obmedzenia účasti v nástrojoch s jedným prijímateľom.
- Pravidlá účasti: Návrh Komisie o pravidlách účasti a šírenia sa vyznačuje vysokou mierou kontinuity postupov zavedených v predchádzajúcich rámcových programoch, najmä v programe Horizont 2020. Rokovania v pracovnej skupine pre výskum začali celkovou prezentáciou 3. septembra 2018 a prvé písomné pripomienky členských štátov sa očakávajú do konca septembra 2018.

### 3. ŠPECIFICKÝ PROGRAM

- Pilier I: Panuje široká zhoda, pokiaľ ide o činnosti a opatrenia navrhované v rámci piliera I, keďže sú vo veľkej miere (s výnimkou oblasti FET) pokračovaním činností programu Horizont 2020 a významne sa im zvýšil rozpočet. Niektoré členské štáty by si však želali vyšší rozpočet pre akcie Marie Curie-Skłodowskej, a nastolili sa aj určité obavy v súvislosti s relatívnym poklesom rozpočtu pre výskumné infraštruktúry. Niektoré členské štáty okrem toho navrhli, aby sa zaviedli stimuly/granty pre výskumných pracovníkov vracajúcich sa z územia mimo EÚ a aby sa pre mladých výskumných pracovníkov zaviedlo financovanie „vo fáze pred ERC“.
- Pilier II: Hoci členské štáty vo všeobecnosti privítali zavedenie transdisciplinárnych „klastrov“ v pilieri II, dva z týchto klastrov, b) „Inkluzívna a bezpečná spoločnosť“ a d) „Klíma, energetika a mobilita“ boli kritizované za to, že sú príliš široké. Ďalšia otázka, ktorá sa nastolila, je dôležitosť začlenenia všetkých úrovní technickej pripravenosti do činností druhého piliera.

- Pilier III: Členské štáty privítali zriadenie Európskej rady pre inováciu. Súčasne zdôraznili skutočnosť, že stále majú niekoľko otázok, pokiaľ ide o riadenie a vykonávanie. Požiadalo sa o vymedzenie jednotlivých foriem inovácie uvedených v článku 2 rozhodnutia. Členské štáty okrem toho požiadali o primeranú koordináciu s činnosťami EIT.

Členské štáty privítali návrh, aby sa podpora pre európske inovačné ekosystémy financovala v rámci tohto piliera. Súčasne požiadali o ďalšie upresnenie špecifických opatrení a cieľových skupín.

- Posilnenie Európskeho výskumného priestoru:  
Pokiaľ ide o opatrenia na „*zdieľanie excelentnosti*“ delegácie sa pozastavili nad tým, či je navrhovaný rozpočet primeraný a či sú činnosti v tejto oblasti dostatočné. Viacero delegácií požiadalo o ďalšie opatrenia „horizontálnej“ povahy, t. j. súvisiacich s postupmi hodnotenia, otvorením sietí pre nových partnerov alebo vytvorením špecifických činností, napr. v rámci ERC. Viacero delegácií malo tiež pripomienky k zloženiu, včasnému uplatňovaniu a pravidelnej aktualizácii opatrení týkajúcich sa predkladania návrhov v rámci tejto časti balíka zameraného na Európsky horizont. Nakoniec sa posudzovala otázka platov výskumných pracovníkov.

V súvislosti s časťou nazvanou Reforma a posilňovanie systému výskumu a inovácií EÚ mali viaceré delegácie obavy v súvislosti s absenciou samostatnej oblasti „Veda a Spoločnosť“, ako sa vykonávala v programe Horizont 2020 a so znížením rozpočtu pre tieto aspekty v porovnaní s programom Horizont 2020. Panuje široká podpora pre zlepšenie synergie medzi Európskym výskumným priestorom a európskym priestorom vysokoškolského vzdelávania. Avšak skutočné vykonávanie iniciatívy „Európske univerzity“ a úloha balíka zameraného na Európsky horizont v tomto kontexte by sa mali podrobnejšie vymedziť.